

■ Billedbearbejdning og farvestyring: Hvordan bearbejder jeg billedmateriale optimalt?

Der er ikke noget, der kan anskueliggøre en bogs indhold bedre end flot udformede grafikker og billeder. Men hvordan bearbejder man disse optimalt til det farvede digitaltryk? Her er nogle grundlæggende anvisninger til arbejdet med farver og billeder.

Opløsning

Et billedes kvalitet afhænger først og fremmest af dets opløsning. Jo højere opløsning, desto bedre kvalitet. Man måler opløsningen i dpi, dvs. antallet af billedpunkter (dots) pr. tomme (inch).

Billedtyper

Man skelner grundlæggende mellem fotos, gråtonebilleder, stregtegninger og grafikker (diagrammer). Der er forskellige retningslinjer for de forskellige billedtyper:

For at få en optimal gengivelse skal fotos og gråtonebilleder have en opløsning på mindst 300 dpi og være gemt som TIFF-fil. Stregtegninger, der ikke indeholder gråværdier og forløb, kræver en opløsning på 1200 dpi.

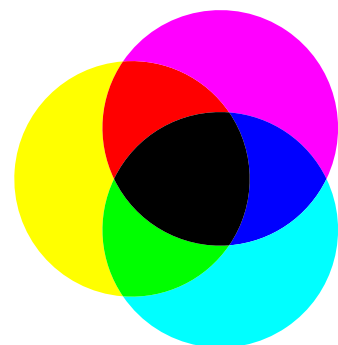
For at opnå et optimalt resultat ved grafikker, der er baseret på forskellige gråtoner, anbefaler vi at starte med en 20% gråværdi og foretage gradueringen i trin á 20%.

Billedformater

Billeder kan gemmes i mange forskellige formater. Hvilket format man bør vælge, afhænger til syvende og sidst af, hvad man skal bruge billedet til. TIFF-formatet (Tagged Image File Format) er yderst velegnet til digitalt bogtryk. EPS-formatet (Encapsulated PostScript) er også velegnet, men kan ikke genereres og læses af alle billedbehandlingsprogrammer. JPG-formatet bruges ofte, men er mindre velegnet til digitalt bogtryk. Dette format anvendes især til billeder på internettet, da dets høje komprimeringsrater gør det muligt at reducere datamængden. Hvis man bruger JPG-data, bør man derfor altid sørge for at indstille kvalitetstrin til „Maksimal“, når billedet gemmes.

Farver

Ved farvedesign - f.eks. af omslaget - får den korrekte anvendelse af de forskellige farvesystemer en særlig betydning.

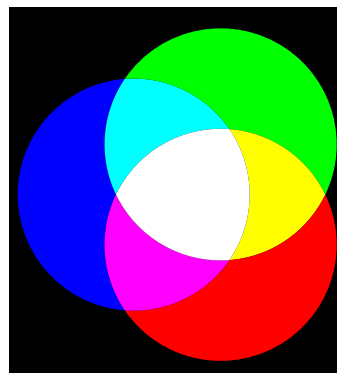

CMYK:

Her blandes grundfarverne Cyan, Magenta, Yellow og Black med hinanden. CMYK-modus anvendes de steder, hvor farvepigmenter påføres en flade, som f.eks. ved tryk. Trykmaskinerne hos BoD trykker også firefarvet i CMYK-modus. Hvilken blanding farverne her sammensættes i, bestemmes af såkaldte farveprofiler. De gængse CMYK-farvepro-

filer er dog indstillet til det klassiske offsettryk og derfor kun til en vis grad egnet til digitaltryk.

BoD anbefaler derfor at fremstille trykforlægget i RGB.

RGB:

RGB

står for rød, grøn og blå. Hvis man lægger de tre grundfarver over hinanden (og „gennemlyser“ dem), dannes hvid. Skærme, digitalkameraer og scannere arbejder ud fra dette princip. I praksis betyder det, at næsten alle billeder oprindeligt forefindes i RGB. For bedst muligt at bibeholde billedernes originale farveinformationer og

sikre sig, at de ikke ændrer sig ved konvertering til CMYK bør du beholde alle RGB-billeder i den oprindelige modus. BoD vil så umiddelbart inden trykning konvertere billederne til en CMYK-farveprofil, der er afstemt til digitaltrykmaskinen, og således sikre så stor farveægthed som overhovedet muligt.

Brugere, der anvender professionelle layoutprogrammer, anbefaler vi at bruge farveprofilen ECI-RGBv10, som er et arbejdsfarverum, der anbefales af European Color Initiative (ECI), og som indeholder praktisk taget alle trykbare farver og således er ideelt til generering af trykforlæg. ECI-RGBv10-profilen kan downloades fra European Color Initiative's hjemmeside:

http://www.backandforth.org/eci/en/060_downloads.php

Her følger en lille sammenfatning af alle retningslinjer for korrekt farvestyring:

- Brug lige fra start konsekvent et ensartet farverum, helst RGB.
- Hvis dine billeder er i CMYK-format, så lad være med efterfølgende at konvertere dem til RGB.
- Alle Office-programmer som f.eks. Microsoft Word anvender fra start udelukkende RGB-formatet. Hvis du udarbejder dit trykforlæg i et af disse programmer, kræves ganske vist ingen yderligere farvetilpasninger, men disse programmer kan dog ikke anbefales til professionel udarbejdelse af trykforlæg.
- Billeder, der ikke trykkes med farve, bør gemmes som gråtonebilleder og ikke i RGB-format.

Du vil opdage at når blot man overholder disse få retningslinjer, kan man få fremragende resultater med digitaltryk.